

ROJO, GUILLERMO; JIMÉNEZ JULIÁ, TOMÁS (1989): **Fundamentos del análisis sintáctico funcional**, Santiago de Compostela: Universidad (=Lalia; 2. Serie Lingüística), 151 pp.

Recensió de LLUÍS COLELL LLOP
Lleida

La col·lecció *LALIA (Serie Lingüística)* va néixer l'any 1986 amb la finalitat de possibilitar la publicació dels diferents treballs d'investigació que duu a terme el Departament de Filologia Espanyola, Teoria de la Literatura i Lingüística General de la Universitat de Santiago de Compostela, organisme del qual depèn aquesta col·lecció, dins el camp de la lingüística funcional. El primer treball publicat en aquesta col·lecció fou l'obra *El lenguaje, las lenguas y la lingüística*, de Guillermo Rojo. La segona publicació és aquesta *Fundamentos del análisis sintáctico funcional*, de Guillermo Rojo, que ja ha publicat diverses obres sobre aquest tema, i Tomás Jiménez Juliá. Aquesta obra suposa una primera aportació, concretament en el camp de la sintaxi, per a la configuració d'una teoria lingüística funcional. Són d'esperar, doncs, noves aportacions en els altres camps gramaticals.

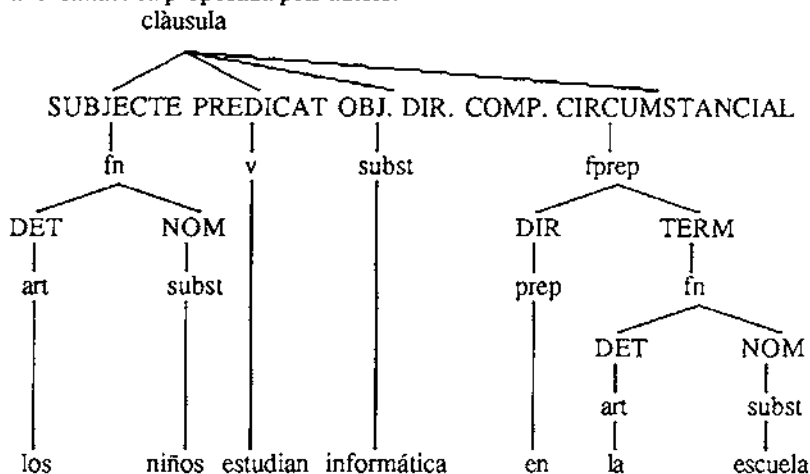
Amb aquesta obra, que és fruit d'una sèrie d'experiències adquirides en les aules universitàries, els autors pretenen configurar una teoria, d'abast universal malgrat l'exemplificació feta a partir de la llengua castellana, i una metodologia per a l'anàlisi sintàctica de les oracions basada en criteris funcionals i dirigida, principalment, a estudiants universitaris i professors de batxillerat que disposin ja d'uns mínims coneixements en la matèria. Aquesta obra pot servir com una bona introducció en aquest camp, ja que els conceptes i l'explicació que els autors en donen són força entenedors i aporten una bibliografia prou extensa perquè el lector amplii aquells aspectes que més li interessin.

La proposta d'aquests autors intenta de bastir una anàlisi on la funció sintàctica de cada unitat sigui allò que la caracteritzi, amb independència de la seva estructura interna. La seva és una proposta eclèctica i sincrètica ja que Rojo i Jiménez aprofiten aportacions fetes des d'altres escoles (estructuralistes, funcionalistes, generativistes...), tot assumint-les plenament o matisant-les en aquells aspectes que entren en conflicte amb els seus postulats. Entre d'altres, els autors manlleven propostes com les *figures* de Hjelmslev en parlar de la doble articulació del

llenguatge humà, les construccions endocèntriques i exocèntriques de Bloomfield, les relacions paradigmàtiques i sintagmàtiques de Saussure, les relacions de precedència i dominància entre les unitats sintàctiques establertes pels generativistes (malgrat que Rojo i Jiménez parlin de *relaciones parte-parte* i *relaciones todo-parte*, respectivament). El fet d'haver recollit i assimilat moltes de les propostes lingüístiques que circulen actualment facilita enormement les possibilitats de comprensió per part del lector no massa expert, ja que s'enfronta amb uns conceptes que no li són totalment desconeguts. De més a més, Rojo i Jiménez adopten normalment la terminologia original dels conceptes manllevats.

El llibre s'enceta amb la descripció dels aspectes més generals i preliminars de la teoria lingüística (com la caracterització del llenguatge humà i la seva doble articulació) i avança fins a la definició, molt escassa en el cas de la paraula, i classificació dels distints tipus d'unitats lingüístiques (prenent com a unitat mínima el morfema i com a unitats màximes l'oració i la clàusula). Un pas intermediari en aquest estudi progressiu el constitueix el capítol dedicat a les relacions sintàctiques, amb una atenció especial a les relacions sintagmàtiques que s'estableixen entre les unitats que conformen els enunciat d'una llengua.

Una de les aportacions de Rojo i Jiménez consisteix a proposar un nou tipus de representació gràfica per a les anàlisis sintàctiques. Els autors són conscients de la importància que els mètodes de representació gràfica, de sempre relegats a un segon terme, tenen a l'hora de clarificar i posar de relleu les diferents innovacions de cada teoria sintàctica. Aquest seu mètode, gràficament basat en els arbres emprats pels generativistes, és anomenat constitutivo-funcional, perquè contempla els dos aspectes que la seva proposta teòrica considera fonamentals per tal d'establir la configuració sintàctica dels enunciat: la funció sintàctica i la classe (o estructura interna) de les unitats que hi prenen part. Aquesta és la representació gràfica d'una anàlisi sintàctica proposada pels autors:

Una de les principals mancances que trobem en aquesta obra és que, malgrat que es proposa una teoria sintàctica funcional, els autors no presenten un inventari exhaustiu ni una classificació rigorosa de les distintes funcions que les diferents unitats sintàctiques poden realitzar dins l'enunciat (aquestes funcions únicament s'entreveuen a partir dels exemples). Aquest fet dificulta la comprensió global per part del lector d'aquesta proposta, ja que l'anàlisi sintàctica d'un enunciat no pot fer-se sinó a partir d'unes funcions determinades.

Aquest estudi, a pesar de les petites llacunes, suposa, com ja ha estat dit, una valuosa introducció en l'anàlisi funcional a partir de la qual el lector interessat pot profunditzar en aquells aspectes que més l'atreguin.

Lluís Colell Llop
Canonge Brugulat 15, àtic
E-25003 Lleida